

Настоящата страница съдържа информация относно правната система в Литва и преглед на литовското законодателство.

#### Източници на правото

Източниците на правото са официалните средства, чрез които се предават и установяват правните норми.

**Законодателният акт** е официален писмен документ, приет от съответната държавна институция, в който се установяват и обясняват правни разпоредби, или въз основа на който се прилагат правни разпоредби в индивидуални случаи. В зависимост от характера на правната информация в тях, законодателните актове се разделят на следните видове:

**Законодателни инструменти** – това са писмени решения на държавни институции, одобрени от държавата, установяващи, изменящи или отменящи общи разпоредби, отнасящи се до неопределена група адресати. Законодателните инструменти се разделят на две категории:

**Закони**, най-висшестоящите в йерархията на законодателните инструменти. Приемат се от Парламента на Република Литва [*Seimas*] или посредством национален референдум и установяват общи правни разпоредби, с които се уреждат основните области от човешките отношения. Те имат обвързваща правна сила. Законите се смятат за основния източник на правото.

**Подзаконови инструменти, които са законодателни инструменти, приети въз основа на закон с цел неговото по-подробно уреждане и прилагането му.** Подзаконовите инструменти не могат да противоречат на законите. Те включват:

Парламентарни резолюции,

Резолюции на правителството,

Инструкции и заповеди на други министерства,

Резолюции и решения на местните власти и публичната администрация,

Други инструменти.

**Тълкувателни актове**, които се приемат с цел да се изясни значението и съдържанието на приложимите правни разпоредби. Те се приемат от институция, компетентна да тълкува законите.

**Индивидуални актове за прилагане**, чрез които изискванията, заложили в правните актове, се привеждат в действие. Както законодателните инструменти, така и индивидуалните актове за прилагане поражда правни последици, но нямат статут на източник на правото, защото не създават общи разпоредби с универсално приложение, а са адресирани до отделни индивиди при определени обстоятелства с оглед на нормативното им съдържание и са еднократни, в смисъл, че спират да се прилагат, когато въпросното социално отношение (назначение, уведомяване, пенсиониране) спре да съществува.

#### Други източници на правото

В допълнение към законодателните инструменти, съществуват следните източници на първично право:

**Общите правни принципи (добросъвестност, равнопоставеност, индивидуална отговорност, умереност)** се считат за неделима част от литовската правна система, както при тълкуването на законовите разпоредби, така и при запълване на правни пропуски. Освен това, съгласно член 135, параграф 1 от литовската конституция, общоприетите принципи на международното право също представляват част от литовската правна система, и следователно литовските съдилища са задължени да прилагат и спазват тези принципи.

**Правните обичаи**, т.е. правила за поведение, одобрени от държавата, са утвърдени в обществото с дълготраен и повторителен ефект.

Гражданският кодекс на Република Литва ги посочва като пряк източник на правото. Може да се прилагат, когато закон или договор пряко предвижда прилагането им, или ако съществува пропуск в законовата уредба. Обичаи, които си противоречат с общите принципи на правото или императивните правни норми, не се прилагат.

#### Източници на вторично право:

**Правния прецедент**, т.е. съдебно решение по определено дело, което се е превърнало в пример за съдилища от по-долна или същата инстанция, когато разглеждат аналогични дела. Прецедентите имат по-скоро характер на препоръка в рамките на литовската правна система.

#### Правната доктрина.

#### Йерархия на правните норми

Йерархия на нормативните актове:

Конституция;

Конституционни актове;

Ратифицирани договори;

Закони

Други законодателни актове за прилагане на закони (актове на президента, правителството, Конституционния съд и т.н.)

#### Институционална уредба:

**Литовският парламент [*Seimas*]** е единствената институция, която има право да приема закони. Законодателството, приемано от други държавни институции, трябва да не противоречи на Конституцията и на другите закони.

Други законодателни инструменти може да се приемат от:

литовския Парламент (резолюции),

президента (декрети),

правителството (резолюции),

министерства и други правителствени органи (наредби),

местните власти (решения, наредби).

#### Бази данни с правна информация

**База данни със законодателни актове на Литва** (*Lietuvos teisės aktų duomenų bazė*) се притежава и поддържа от **парламента на Република Литва**.

Тя предоставя следните видове информация:

приети законодателни актове

проектозаконали

резолюции

заклучения

други видове законодателни инструменти.

Документите в тази база данни не са нито официални, нито правно обвързващи.

Можете да търсите в базата данни както на английски, така и на литовски език. Можете да осъществите достъп до различните видове законодателни документи с кликане върху „Вид“ („*Rūšį*“).

Също така можете да намерите законодателство и други правни документи в [Регистъра на законодателните актове на Литва](#) (Lietuvos teisės aktų registras). Този сайт се поддържа от държавния **Център за регистрите** (*valstybės įmonė Registrų centras*) и е под контрола на **Министерството на правосъдието**. От 31 август 2013 г. регистърът ще се поддържа от канцеларията на Парламента на Република Литва

#### **Достъпът до базата данни безплатен ли е?**

Да, достъпът до регистъра и до базата данни със законодателни актове на Литва е **безплатен**.

Последна актуализация: 07/04/2023

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия.

Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.